

CÀTEDRA UNIVERSITAT-EMPRESA PER AL FOMENT DE LA INNOVACIÓ EMPRESARIAL

2012

Memòria

El present informe recull les activitats que ha dut a terme la Càtedra Universitat-Empresa per al Foment de la Innovació Empresarial de la Universitat Rovira i Virgili, durant l'any 2012. El gruix de les activitats realitzades formaven part del programa d'activitats presentat pel director de la Càtedra durant el primer trimestre del 2012. Les activitats programades aspiren a donar resposta a les peticions de la Diputació de Tarragona i la Universitat Rovira i Virgili. En concret, recullen les demandes relacionades amb la transferència de coneixements des de la universitat cap a les empreses, l'avaluació de les actuacions públiques en l'àmbit de la recerca i la innovació i, també, les actuacions orientades a facilitar les activitats innovadores en les empreses localitzades en el Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre.

Les activitats dutes a terme per la Càtedra Universitat-Empresa per al Foment de la Innovació Empresarial de la Universitat Rovira i Virgili, durant l'any 2012, persegueixen dos objectius. Per una banda, la Càtedra constitueix un ens orientat a l'estudi i l'anàlisi del col·lectiu d'empreses innovadores de la demarcació de Tarragona. D'altra banda, es pretén que la Càtedra faciliti la informació sobre el finançament amb instruments de capital risc, l'accés a subvencions a fons perdut i a crèdits preferencials entre d'altres.

Aquesta memòria aplega el conjunt de les activitats realitzades durant l'exercici 2012 per la Càtedra Universitat-Empresa per al Foment de la

Innovació Empresarial de la Universitat Rovira i Virgili i, és un exemple del seu compromís inicial per dur a terme un rendiment de comptes periòdic com a exercici de transparència dels recursos públics. Contitueix aquest informe un veritable rendiment de comptes de les activitats dutes a terme per una aquesta iniciativa conjunta fruit de l'acord entre la Diputació de Tarragona i la Universitat Rovira i Virgili, l'objectiu principal de la qual no és altre que eliminar els entrebancs per a innovar que troben moltes empreses del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre.

ÍNDEX

1. Presentació	5
2. Activitats realitzades durant l'exercici 2012	7
3. Annexos	19
Annex 1: Recerca	
Annex 2: Activitats relacionades amb la transferència de coneixements	
Annex 3: Activitats relacionades amb la difusió de la transferència i la recerca	
Annex 4: Docència	
Annex 5: Accions adreçades al foment de la innovació empresarial	

1. PRESENTACIÓ

La Càtedra Universitat-Empresa per al Foment de la Innovació Empresarial és un projecte de la Diputació de Tarragona i la Universitat Rovira i Virgili, en el marc del conveni de col·laboració entre totes dues institucions durant el període 2012-15.

Seguint les directrius del programa per a l'any 2012, les principals activitats de la Càtedra es reparteixen en els següents quatre àmbits d'actuació:

- 1) **la recerca** en el camp dels factors determinants i els efectes de la innovació sobre la productivitat i el creixement empresarial;
- 2) **les activitats relacionades amb la transferència de coneixements** adreçades a facilitar informació a les empreses de la demarcació de Tarragona sobre programes d'ajuts, productes financers i subvencions a fons perdut;
- 3) **les activitats de difusió de la recerca i la transferència,**
- 4) **la docència** sobre tècniques i gestió de la recerca i la innovació a les petites i mitjanes empreses del territori;
- 5) **les accions adreçades al foment de la innovació empresarial.**

2. ACTIVITATS REALITZADES DURANT L'EXERCICI 2012

1) RECERCA

Activitats previstes:

- a) Premi als documents de treball sobre recerca, innovació, canvi tècnic i transferència tecnològica realitzats en els camps de la enginyeria, medicina, ciències socials, economia i empresa, dret, etc.
- b) Publicar dos articles en revistes científiques d'impacte sobre innovació empresarial.
- c) Donar suport al workshop internacional sobre firm growth on innovation realitzat els dies 28-29 de juny a Tarragona

Activitats realitzades:

- a) **Convocatòria d'ajuts a la difusió de documents de treball 2012.** L'objectiu d'aquesta convocatòria és fomentar la realització de documents de treball sobre aspectes relacionats amb la innovació a les empreses espanyoles o catalanes, tant des d'un punt de vista empresarial com sectorial.

Els ajuts otorgats han estat els següents:

- Alarcón, S. Relations between external and internal R&D, capital investment and profitability: the case of the agri-food Spanish industry.
- Flores, R. On the effect of collusion on domestic and international research joint ventures.
- Miguélez, E. How do geographically mobile innovators influence network formation?
- Triguero, A. Measuring the persistence in innovation in Spanish Manufacturing firms: Empirical evidence using discrete-time models.

- b) Publicació dels següents **articles en revistes científiques** d'impacte sobre innovació empresarial:

- Coad, A.; Segarra, A. i Teruel, M. (2012): "Like milk or wine: does firm performance improve with age?", *Structural Change and Economic Dynamics*, in press.
- Segarra, A. i Teruel, M. (2012): "An Appraisal of Firm Size Distribution; Does Sample Size Matter?", *Journal of Economic Behavior & Organization*, 82(1): 314-328.

-Coad, A. i Teruel, M (2012): “Inter-firm rivalry and firm growth: is there any evidence of direct competition between firms?”, *Industrial and Corporate Change*, June 2012: 1-29.

c) Suport al **Workshop on Firm Growth and Innovation**. El Workshop es va celebrar els dies 28 i 29 de juny al Campus Catalunya de la Universitat Rovira i Virgili i va consistir en una trobada de treball entre especialistes de diferents països (els ponents no només procedien de diversos països d'Europa i d'Estats Units, sinó que comptaven amb una sèrie de publicacions en revistes de prestigi que són autèntics referents en la matèria).

Relació de participants:

Membre	Universitat
Paloma López	Banc d'Espanya (Espanya)
Iñaki Peña	Orkestra, Institut Basc de Competitivitat (Espanya)
José Luis González	Orkestra, Institut Basc de Competitivitat (Espanya)
André van Stel	Pantenia/EIM Business & Policy Research (Països Baixos)
Gerrit de Wit	Pantenia/EIM Business & Policy Research (Països Baixos)
Matthias Deschryvere	Technical Research Centre of Finland (FINLAND)
Joan-Lluís Capelleras	Universitat Autònoma de Barcelona (Espanya)
Federico Pablo	Universitat d'Alcalá de Henares (Espanya)
Esther Goya	Universitat de Barcelona (Espanya)
María Callejón	Universitat de Barcelona (Espanya)
José García	Universitat de Barcelona (Espanya)
Angela Triguero	Universitat de Castella la Manxa (Espanya)
Concepción Román	Universitat de Huelva (Espanya)
José María Millán	Universitat de Huelva (Espanya)
Javier Sánchez	Universitat de Saragossa (Espanya)
Vicente Salas	Universitat de Saragossa (Espanya)
Fabio Pieri	Universitat de València (Espanya)
David Audretsch	Universitat d'Indiana(USA)
Francisca Sempere	Universitat Politècnica de València (Espanya)
Carles Boronat	Universitat Politècnica de València (Espanya)

Agustí Segarra	Universitat Politècnica de València (Espanya)
Mercedes Teruel	Universitat Politècnica de València (Espanya)
Mònica Martín	Universitat Politècnica de València (Espanya)
Gabriele Pellegrino	University of Cattolica del Sacro Cuore (Itàlia)
Marco Vivarelli	University of Cattolica del Sacro Cuore (ITALY)
Helen McGuirk	University of Limerick (Irlanda)
Matthias Duschl	University of Philips, Marburg (GERMANY)
Harald Oberhofer	University of Salzburg (AUSTRIA)
Alex Coad	University of Sussex (UK)
David Storey	University of Sussex (UK)

PROGRAM

WORKSHOP ON FIRM GROWTH AND INNOVATION		
<i>28 June Thursday Role of firm growth and innovation regional development</i>		
	9.30-10.00	Plenary session
	10.00-11.00	Keynote Speaker: David Audretsch director of the Institute for Development Strategies at Indiana University <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Entrepreneurship and firm growth: theoretical and empirical perspectives</i>
	11.00-11.30	Coffee break
Session I: Entrepreneurship and innovation	11.30-13.30	<i>Chair: Maria Callejón</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Capelleras, J.L; Rialp. A.; Rialp. J. - <i>Individual and joint effects export and technological collaboration on SME growth</i> ▪ Millán, J.M.; Román, C.; van Praag, M.; van Stel, A. – <i>Investigating the impact of the technological environment on survival chances of employer entrepreneurs</i> ▪ Salas, V.; Sanchez, J.; Storey, D. - <i>Occupational choice, number of entrepreneurs and output: theory and empirical evidence with Spanish data</i> ▪ Hervas, J.L; Sempere, F.; Boronat, C. – <i>Process innovation objectives and management complementarities: patterns, drivers, co-adaption and performance effects</i>
	13.30-15.00	Lunch break
Session II: The role of location	15.00-16.30	<i>Chair: Iñaki Peña</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Duschl, M.; Schimke, A.; Brenner, T.; Luxen, D. - <i>Firm growth and the spatial impact of geolocated external factors - empirical evidence for German manufacturing firms</i> ▪ Gonzalez-Pernía, J.L.; Parrilli, M.D., Peña-Legazkue, I. - <i>Innovation modes, innovation output and economic performance</i> ▪ McGuirk, H.; Lenihan, H.; Hart, M. - <i>The effect of innovative human capital on firm-level innovation: empirical evidence and implications for policy</i>
	16.30-17.00	Coffee break
Session III: Firm growth and innovation	17.00-18.00	<i>Chair: Mercedes Teruel</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Coad, A.; Segarra, A.; Teruel, M.- <i>A life cycle analysis of innovation and firm growth</i> ▪ García, J.; Pellegrino, G. ; Vivarelli, M.- <i>R&D drivers in young innovative companies.</i>

WORKSHOP ON FIRM GROWTH AND INNOVATION

29 June Friday Firm growth and innovation

		9.30-10.30	Keynote Speaker: Marco Vivarelli, Università Cattolica Sacro Cuore, Italia <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Entrepreneurship in developing countries: a microeconomic perspective</i>
Session IV: Firm growth		10.30-11.30	Chair: Alex Coad <ul style="list-style-type: none"> ▪ Coad, A.; Guenther, C. - <i>Diversification as the intersection of firm growth and innovation: Diversification dynamics in the German machine tool industry</i> ▪ Segarra, A.; Teruel, M. - <i>High-Growth Firms and Innovation: an empirical analysis for Spanish firms</i>
		11.30-12.00	Coffee break
Session V: Persistence of innovation and firm growth		12.00-13.30	Chair: José Luís González <ul style="list-style-type: none"> ▪ Deschryvere, M. - <i>R&D, firm growth and innovation persistence: empirical evidence from Finland</i> ▪ Triguero, A.; Cuerva, M.; Córcoles, D. - <i>Persistence of innovation and firm's growth: Evidence from a panel of Spanish manufacturing firms</i> ▪ López, P.; Montero, J.M.; Moral, E. - <i>Business cycles and investment in intangibles: evidence from Spanish firms</i>
		13.30-15.00	Lunch break
Session VI: Firm growth and innovation		15.00-16.30	Chair: Federico Pablo <ul style="list-style-type: none"> ▪ Huber, P.; Oberhofer, H.; Pfaffermayr, M. - <i>Who Creates Jobs? Estimating job creation rates at the firm level</i> ▪ Navaretti, B.N.; Castellani, D.; Pieri, F. - <i>Changing class: size transition in European Firms</i> ▪ De Wit, G.; De Kok, J. - <i>Do small business create more jobs? New evidence for Europe</i>
		16.30-17.00	Coffee break
Session VII: Firm growth and innovation		17.00-18.00	Chair: Mercedes Teruel <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bové, M.A. - <i>Innovation in traditional sectors: the Priorat wine revolution as a successful case</i> ▪ Goya, E.; Vaya, E.; Suriñach, J. - <i>Productivity and innovation spillovers: micro evidence from Spain</i>
		18.00-18.30	Closing session

2) ACTIVITATS RELACIONADES AMB LA TRANSFERÈNCIA DE CONEIXEMENTS

Activitats previstes:

- a) Realitzar un informe sobre el cens d'empreses innovadores a Tarragona

Activitats realitzades:

- a) Informe “**Qui és qui en el món de la innovació a Tarragona**”
L'objectiu d'aquest estudi s'ha centrat en proporcionar informació sobre el conjunt d'empreses de la província de Tarragona que duen a terme activitats d'R+D+i, així com la repercussió que aquestes activitats tenen en la seva pròpia activitat i en el conjunt de l'economia local. El treball s'ha ediat en català.

Objectius principals:

- ✓ Reconèixer les empreses innovadores que operen en les manufactures industrials i en els serveis a la província de Tarragona, és a dir, les empreses que durant els tres últims anys (2009-2011) han dut a terme una activitat d'R+D o bé han realitzat una innovació de procés, de producte, de mètodes organitzatius o en comercialització.
- ✓ Identificar les característiques rellevants de les empreses que duen a terme activitats d'R+D i innovació respecte de les que no en duen a terme.
- ✓ Determinar el tipus de relacions que mantenen les empreses innovadores de l'estudi amb la Universitat Rovira i Virgili (URV).

3) ACTIVITATS RELACIONADES AMB LA TRANSFERÈNCIA

Activitats previstes:

- a) Presentació del llibre *El poder de les idees. L'impacte de la URV sobre la societat*.
- b) Participar en l'edició dels CD's del llibre *El poder de les idees. L'impacte de la URV sobre la societat*.
- c) Jornada sobre el foment de la internacionalització de les spin-off.

- d) Presentació dels dos documents de treball de la càtedra sobre la creació i supervivència empresarial.

Activitats realitzades:

- a) Presentació del llibre *El poder de les idees. L'impacte de la URV sobre la societat*.

Data: dimarts 8 de maig de 2012 a les 18,00 hores.

Lloc: Aula Magna de la Facultat d'Economia i Empresa. Avda de la Universitat, 1, Reus.

Amb la participació de l'honorable Sr. Andreu Mas-Colell, conseller d'Economia i Coneixement de la Generalitat de Tarragona, els il·lustriíssims Srs. Josep Poblet, president de la Diputació de Tarragona i Carles Pellicer, alcalde de l'Ajuntament de Reus, el Rector Magnífic de la URV el Sr. Francesc Xavier Grau, el Sr. Àngel Cunillera, president del Consell Social de la URV i el Dr. Agustí Segarra, director de la Càtedra.

- b) Participació en l'edició de la versió electrònica del llibre *El poder de les idees. L'impacte de la URV sobre la societat* (200 cds).

- c) Jornada “Tarragona 10 comarques industrials. Presentació dels informes: Creació, tancament i supervivència d'empreses a Tarragona”.

Data: 21 de febrer de 2012 a les 18,30 hores.

Lloc: Sala de graus de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales. Avda de la Universitat, 1, Reus.

Amb la participació del Sr. Jordi Serret, director executiu d'ACCÍÓ, el Sr. Josep Maria Cruset, vicepresident segon de la Diputació de Tarragona, la Dra Misericòrdia Carles, vicerectora de transferència i Innovació de la URV i el Dr. Agustí Segarra director de la Càtedra. Conferència sobre el Pla d'actuacions Industrials i Empresarial del Govern de Catalunya 2012-2014 a càrrec del Sr. Jordi Serret director executiu d'ACCÍÓ. I presentació dels dos documents de treball de la càtedra sobre la creació i supervivència empresarial titulats:

- ✓ “La dinàmica empresarial de la demarcació de Tarragona: creació i tancament d'empreses durant el període 1994-2009”. (Monografia 2011-1).
- ✓ “La supervivència empresarial a la demarcació de Tarragona, cohort 1999”. (Monografia 2011-2).

d) Jornada debat col·loqui “**Com en sortim d’aquesta? Tres perspectives perifèriques: Grècia, Portugal i Espanya**”.

Data: dilluns 18 de juny de 2012 a les 18,00 hores.

Lloc: Sala de graus de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales. Avda de la Universitat, 1, Reus.

Debat col·loqui a càrrec del catedràtic d’economia fincanera del departament de gestió d’empreses Antonio Terceño, el professor d’econometria del departament d’economia Nektarios Aslanidis, el professor de fonaments d’anàlisi econòmica António Osório da Costa i com a moderador el Sr. Jordi Cartanyà de la Cadena Ser de Reus.

e) Presentació del llibre *Una visió econòmica del llarg segle XX al Camp de Tarragona i les Terres de l’Ebre*, a càrrec de l’economista Joaquim Margalef.

Data: dijous 15 de novembre de 2012 a les 17,30 hores.

Lloc: Sala de graus de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales. Avda de la Universitat, 1, Reus.

f) Conferència “**Si l’austeritat no funciona, quina és la sortida?**” a càrrec del Dr. Antón Costas, catedràtic de política econòmica de la Universitat de Barcelona.

Data: dijous 15 de novembre de 2012 a les 18,30 hores.

4) DOCÈNCIA

Activitats previstes:

- a) Realitzar diverses matèries relacionades amb la innovació i la recerca.
- b) Dur a terme un curs monogràfic sobre *la gestió de la innovació a les petites i mitjanes empreses* en el marc de la Universitat d’Estiu de la URV (30 hores de classe presencial).

Activitats realitzades:

- a) Impartir **matèries i assignatures sobre innovació i la transferència tecnològica** en diferents graus i màsters.
 - ✓ Assignatura sobre Innovació Tecnològica de 3 C.A. en el Màster d’Organització Industrial (itinerari professionalitzador), curs 2011-2012.

- ✓ Assignatura sobre Innovació i Canvi Tecnològic de 4 C.A. en el Màster d'Organització Industrial (itinerari de recerca), curs 2011-2012
- ✓ Assignatura sobre Innovació i Canvi Tecnològic en la llicenciatura d'Administració i Direcció d'Empreses, curs 2011-2012

Nota: Aquestes activitats no han tingut cap càrrec per a la Càtedra.

- b) Dintre de la tònica registrada per la resta de cursos, la resposta de la segona edició del curs sobre *la gestió de la innovació a les pimes* de la Universitat d'Estiu de la URV va ser força reduïda. Així doncs, d'acord amb el vicerectorat es va acordar anul·lar el curs per manca d'alumnes matricuals. Des de la càtedra s'ha treballat per detectar els motius d'aquest baix nivell de participació i reorientar el curs per al proper 2013 a les necessitats de les empreses locals.
- c) Participació en el **programa CEICS de Foment de l'Emprendedoria i de l'Innovació**. Utilització de la xarxa d'antenes del coneixement de la URV en el territori per desenvolupar cursos adreçats al foment de l'emprenedoria i de la innovació a les empreses.
 - ✓ III Jornades d'innovació i empenedoria
Lloc: La Sènia
Dates: dies 16 i 30 de novembre de 2012
 - ✓ Taller d'innovació i d'empenedoria
Lloc: Valls
Dates: dies 27 de novembre i 11 de desembre de 2012

5) ACCIONS ADREÇADES AL FOMENT DE LA INNOVACIÓ EMPRESARIAL.

Activitats previstes:

- a) Realitzar una trobada amb agents vinculats al territori en el marc del Fòrum CEICS. Es tracta de realitzar una jornada sobre innovació i transferència de coneixements.

b) Dur a terme dos tallers sobre novetats en desgravacions fiscals a les petites i mitjanes empreses.

Activitats realitzades:

a) Participació del Dr. Agustí Segarra al **Fòrum CEICS 2012 – Innovació per a Tothom** 26-27 de novembre 2012. Conferència impartida: “Innnovació, avui i demà: una visió panoràmica sobre la innovació”

b) Jornada “**incentius fiscals de foment de la innovació**”. A càrrec de la Sra. Maria Mirabet, delegada d'EQA a Catalunya (European Quality Assurance).
Data: dijous 15 de novembre de 2012.

c) Proporcionar informació de les diverses **convocatòries d'ajuts a la innovació** a les diverses empreses locals. A través de la plana web de la càtedra s'ha activat un nou apartat titulat *convocatòries d'ajuts a la innovació* on s'hi poden trobar una relació d'ajuts a la innovació a les empreses convocades tant a nivell autonòmic, nacional i europeu. Al mateix temps, s'han fet arribar les convocatòries més rellevants a les empreses de la demarcació per publicitramesa.

d) Participació en la sessió temàtica de la **Taula Reus Amunt per la dinamització econòmica i social**. Aquesta taula impulsada per l'Ajuntament de Reus va ser celebrada el dimarts 2 d'octubre a la Sala Polivalent de l'edifici de Serveis Econòmics de l'Ajuntament de Reus i va comptar amb la participació del Dr. Agustí Segarra, director de la Càtedra.

6) RENDIMENTS DE COMPTES

Activitats previstes:

a) Fer una memòria anual sobre les activitats desenvolupades per la càtedra.

Activitats realitzades:

- a) Aquest text és una memòria de les activitats realitzades entre els mesos de gener i desembre de 2012.

7) BALANÇ GENERAL DE LES ACTIVITATS REALITZADES PER LA CÀTEDRA DURANT L'ANY 2012

En termes generals les activitats realitzades s'han ajustat força a la planificació prevista i acordada en la reunió celebrada entre la Diputació de Tarragona, la URV i la direcció de la Càtedra per al Foment de la Innovació Empresarial. Com activitats més remarcables destacar-ne tres:

- a) La presentació del llibre *El poder de les Idees. Impactes de la URV sobre la societat* a càrrec del honorable Sr. Andreu Mas-Colell, conseller d'Economia i Coneixement de la Generalitat de Tarragona a través del Servei de Publicacions de la URV (versió catalana). Aquesta presentació encaixa dins del programa d'actes del vintè aniversari de creació de la URV l'any 1991.
- b) La finalització de l'informe "Qui és qui en el món de la innovació a la demarcació de Tarragona", que ha consistit en l'obtenció d'un cens de les empreses innovadores del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre.
- c) Suport al Workshop on Firm Growth and Innovation. El Workshop es va celebrar els dies 28 i 29 de juny al Campus Catalunya de la Universitat Rovira i Virgili i va consistir en una trobada de treball entre especialistes de diferents països.

4. ANNEXOS

Annex 1: Recerca

- a) Documents de treball de la convocatòria d'ajuts a la difusió de documents de treball 2012.
- b) Publicació d'articles en revistes científiques d'impacte sobre innovació empresarial.
- c) Suport al Workshop on Firm Growth and Innovation.

Annex 2: Activitats relacionades amb la transferència de coneixements

- d) Document de treball de la Càtedra WP-2012-1, titulat "Qui és qui en el món de la innovació a Tarragona?".

Annex 3: Activitats relacionades amb la difusió de la recerca i la transferència

- e) Acte presentació del llibre *El poder de les idees. L'impacte de la URV sobre la societat*.
- f) Jornada "Tarragona 10 comarques industrials. Presentació dels informes: Creació, tancament i supervivència d'empreses a Tarragona".
- g) Jornada debat col·loqui "Com en sortim d'aquesta? Tres perspectives perifèriques: Grècia, Portugal i Espanya".
- h) Acte presentació del llibre *Una visió econòmica del llarg segle XX al Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre*.
- i) Conferència "Si l'austeritat no funciona, quina és la sortida?".

Annex 4: Docència

- j) Elements publicitaris usat en:
 - ✓ El monogràfic sobre *la gestió de la innovació a les petites i mitjanes empreses* en el marc de la Universitat d'Estiu de la URV.
- k) Participació en el programa CEICS de Foment de l'Emprendedoria i de l'Innovació.
 - ✓ III Jornades d'innovació i emprendedoria
 - ✓ Taller d'innovació i d'emprenedoria

Annex 5: Accions adreçades al foment de la innovació empresarial

- l) Jornada "incentius fiscals de foment de la innovació".